

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou v právní věci žalobce: **N. Ch.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 16. 6. 2012, č.j. OAM-116/LE-BE02-PA03-2012, e. č. L009246

t a k t o:

I. Žaloba se z a m í t á.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím ze dne 16. 6. 2012, č.j. OAM-116/LE-BE02-PA03-2012, zamítl žalovaný žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst.1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, které by bylo možné podřadit pod důvody pro udělení azylu taxativně vyjmenované v § 12 zákona o azylu, neboť obavy z jednání bývalého manžela takovými důvody nejsou. Nadto k řešení takových problémů musí být prioritně využita především pomoc orgánů a institucí ve vlasti. To žalobkyně neučinila. Vyloučila přitom jakékoliv problémy se státními orgány Ukrajiny. Obavy žalobkyně z návratu na Ukrajinu pak souvisí pouze s její snahou zůstat v České republice. Legalizace pobytu však není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu. Žalovaný taktéž nezjistil žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno

dospět k závěru, že by žalobkyni v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu. Rovněž nebyl zjištěn žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Toto rozhodnutí napadla žalobkyně žalobou, v níž namítá porušení § 16 zákona o azylu ve spojení s § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Žalobkyně namítá, že zamítnout žádost podle § 16 zákona o azylu může správní orgán jen tehdy, nepřichází-li do úvahy udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Žalobkyně rovněž namítá, že žalovaný nezjistil skutkový stav v souladu se zásadou obsaženou v § 3 správního řádu. Žalovaný se vůbec nezabýval tvrzením žalobkyně, že byla obětí domácího násilí a Ukrajinu musela opustit z důvodu pronásledování ze strany bývalého manžela. Není přitom pravdou, že žalobkyně nevyhledala pomoc ukrajinských institucí. Svoji situaci se snažila řešit prostřednictvím policie, která však odmítla její případ řešit s tím, že se jedná o soukromou záležitost. Tyto postoje policie potvrzují i závěry mezinárodních nevládních organizací, například týmu výzkumníků vedený United Nations Development Program (UNDP). Tento výzkum dospěl k závěru, že neefektivní legislativa, nezáměr policejních důstojníků a složité právní postupy brání efektivnímu systému prevence a ochrany před domácím násilím na Ukrajině. Žalobkyně se proto domnívá, že u ukrajinských úřadů se nemohla domoci účinné pomoci. Té nemohla docílit ani přestěhováním do jiné části Ukrajiny. Žalovaný přitom vůbec neuvádí, jak dospěl k závěru, že ukrajinské instituce jsou schopny a ochotny poskytnout žalobkyni efektivní pomoc před domácím násilím.

Žalobkyně dále namítá porušení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, neboť se správnímu orgánu nepodařilo prokázat, že její strach z návratu na Ukrajinu je neodůvodněný a že ukrajinské instituce jsou schopny ji ochránit před bývalým manželem.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, ve kterém se k obavám žalobkyně z bývalého manžela vyjádřil, shledal však jejich zjevnou nedůvodnost a poukázal na přednost vnitrostátní ochrany před ochranou mezinárodní. Tvrzení žalobkyně, že se policie odmítla zabývat jejím případem, nekoresponduje s předchozím tvrzením žalobkyně ve správním řízení a její tvrzení v žalobě je proto účelové. Odkaz žalovaného na zásadu přednosti vnitrostátní ochrany před ochranou mezinárodní byl z tohoto důvodu zcela správný. Žalovaný proto nebyl povinen provádět důkazy k otázce dostupnosti vnitrostátní ochrany na Ukrajině, neboť žalobkyně, kterou stíhá povinnost tvrzení, takové skutečnosti před správním orgánem neuváděla a naopak problémy se státními orgány včetně policie popírala. Žalobkyně přitom Ukrajinu opustila již v roce 2003, avšak žádost o udělení mezinárodní ochrany podala až v roce 2012 a to po svém zadržení Policií České republiky. Soudní judikatura přitom opakovaně konstatovala, že skutečnost, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebyla podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, svědčí o účelovosti takové žádosti. Tvrzení, která žalobkyně v průběhu správního řízení uvedla, zjevně nesvědčí o tom, že by byla ve své vlasti vystavena pronásledování, či pociťovala odůvodněný strach z pronásledování z azylově relevantních důvodů, respektive byla ohrožena vážnou újmou ve smyslu zákona o azylu. K námitce porušení § 14 zákona o azylu žalobkyně neuvádí žádnou bližší skutkovou či právní argumentaci, přičemž v správním řízení neuvedla žádné zvláštního zřetele hodné skutečnosti svědčící pro možné udělení humanitárního azylu.

Oba účastníci ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. souhlasili s rozhodnutím ve věci samé bez jednání. Soud přezkoumal na základě podané žaloby napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo. Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně podala dne 13. 6. 2012 žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedla, že Ukrajinu opustila v červenci roku 2003. Důvodem

odjezdu byly problémy s bývalým manželem a odjela také za prací. Pokud by se na Ukrajinu vrátila, problémy s manželem by pokračovaly. Tytéž důvody odchodu z vlasti zopakovala při pohovoru dne 15. 6. 2012. Doplnila, že v roce 2001 se s manželem rozvedla, protože pil, nepracoval, bil ji a nadával jí. Po rozvodu rovněž neplatil alimenty. Také jí vyhrožoval, že pokud se k němu nevrátí, zabije ji. Ona návrat do společné rodiny odmítla, a proto v roce 2002 odjela pracovat do České republiky, kde zůstala do dubna roku 2003. Pak se vrátila na Ukrajinu, avšak po třech měsících v červenci 2003 odjela zpět do České republiky a již se nevrátila. O udělení mezinárodní ochrany se rozhodla požádat až poté, co ji dne 30. 5. 2012 zadržela policie. Dříve o tom neuvažovala, neboť v České republice pobývala legálně a nepotřebovala svoji situaci řešit. Platnost cestovního pasu ji přitom skončila někdy v roce 2010 a vízum ještě dříve. Při pohovoru rovněž uvedla, že v minulosti neměla problémy na Ukrajině se státními orgány, úřady, soudy, policií ani armádou.

Soud po prozkoumání předloženého správního spisu a napadeného rozhodnutí shledal, že skutková zjištění plně odpovídají spisovému materiálu a byla žalovaným i řádně zhodnocena. Napadené rozhodnutí netrpí nedostatky odůvodnění ani ve vztahu k doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu, ani k důvodům udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a ani ve vztahu k humanitárnímu azylu podle § 14 zákona o azylu. Soud přitom považuje závěry žalovaného v těchto případech za přiměřené a správné.

Podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 3 správního řádu postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu (zásada legality, požadavek souladu s veřejným zájmem, ochrany dobré víry a zákaz zneužití správního uvážení).

Z ustanovení § 12 zákona o azylu je zřejmé, že důvodem pro udělení azylu není vyhrožování ze strany soukromých osob. Důvody pro udělení azylu podle jiného ustanovení zákona o azylu přitom žaloba nenamítá a ani je azylová žádost neobsahovala. Celá žádost o udělení mezinárodní ochrany pak budí dojem účelovosti. Jestliže se žalobkyně tak obávala vyhrožování ze strany svého manžela a to mělo být pravým důvodem odchodu z vlasti, není jasné, proč o mezinárodní ochranu nepožádala ihned poté, ale učinila tak až v situaci, kdy ji zadržela Policie České republiky, tedy poté, co už jí fakticky nic jiného nezbylo. Jak přitom plyne z judikatury správních soudů a ostatně i z logiky věci, cizinec má o udělení mezinárodní ochrany požádat bezprostředně poté, co k tomu má příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Neučiní-li tak, svědčí to často účelovosti celé žádosti.

Z pohledu ustanovení § 14a zákona o azylu mohou být bezprávné výhrůžky ze strany soukromých osob důvodem pro udělení dočasné ochrany, jestliže z nich lze důvodně dovodit

hrozbu mučení, či nelidského zacházení, avšak pouze za situace, kdy stát původu není zřetelně schopen, nebo vůbec ochoten poskytnout žadateli ochranu. Hrozbě takového zacházení se přitom žadatel nemůže vyhnout ani přemístěním svého bydliště v dotčeném státě, popřípadě je mu takové přemístění právně, či fakticky znemožněno. Vyhoštění žadatele do státu původu by totiž v takovém případě bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s článkem 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, které požadují i to, aby smluvní strana nevystavila jednotlivce nebezpečí ztráty života, či mučení, nebo nelidského zacházení hrozícímu ze strany jiných osob, ať již veřejných, nebo soukromých.

V tomto případě však z tvrzení žalobkyně nelze dovodit naplnění ani jedné z uvedených okolností. Předně má žalovaný pravdu v tom, že žalobkyně se nesnažila hledat ochranu ze strany státních orgánů. Tvrzení uvedená v žalobě přitom neodpovídají tomu, co žalobkyně uvedla ve správním řízení. Je také zřejmé, že žalobkyně se ani nepokusila přemístit v rámci Ukrajiny, která je poměrně rozlehlou zemí. Riziko náhodného setkání s vyhrožující osobou je v případě přestěhování v rámci tak velké země zcela zřejmě jen hypotetické a lze jej odmítnout jako prakticky vyloučené.

Za situace, kdy žalovaný zjistil přímo z výpovědi žalobkyně tyto skutečnosti, nebylo již na místě dále k věci provádět dokazování, neboť uvedená zjištění pro závěr podle § 16 odst.1 písm. f) zákona o azylu postačovala. Ustanovení § 3 správního řádu tak nebylo porušeno.

Je třeba zdůraznit, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže je žadatel tvrdí. Není jeho povinností, aby sám domýšlel azylově relevantní skutečnosti a posléze k nim činil příslušná skutková zjištění. Řízení o udělení mezinárodní ochrany je provázeno zásadou aktivity žadatele. Správní orgán musí poskytnout žadateli dostatečný prostor podat úplnou a pravdivou výpověď o důvodech, které jej vedly k opuštění vlasti a uvést vše, co považuje za podstatné pro rozhodování o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, avšak není jeho povinností přdestírat důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle udělována.

Ze všech shora uvedených skutečností je tak zřejmé, že žalovaný neporušil žalobkyní namítaná ustanovení zákona o azylu, nepochybil ve svých úvahách a závěrech a to ani v aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné byly splněny zákonem stanovené podmínky. Soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s.

O náhradě nákladů rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovaný, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 7. září 2012

Mgr. Jitka Zavřelová, v.r.
samosoudkyně

Rozsudek byl vyhlášen dne 7. 9. 2012 [§ 49 odst. 11, § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní].

Za správnost: Léblová